

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Żurawia 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 29-35-69; 28-37-04; 28-90-17

Telex: 816-436

ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telefax: 29-40-89

BS/399/104/91

ROLA KOŚCIOŁA W KAMPANII WYBORCZEJ

Komunikat z badań

Warszawa, październik 1991 r.

W przededniu wyborów parlamentarnych, ze względu na szczególną pozycję Kościoła w społeczeństwie polskim, interesowało nas, jak jest postrzegana jego rola w kampanii wyborczej.¹

Mierzyliśmy siłę oddziaływania Kościoła rozumianą jako możliwość wpływu na rezultat wyborów poprzez publiczne poparcie dla startujących w nich partii oraz autorytet definiowany jako skłonność do uznania kandydatów obdarzonych zaufaniem Kościoła za bardziej predystynowanych do zasiadania w parlamencie.

		CBOS
<i>Czy, Pana(i) zdaniem, jeśli jakaś partia w obecnej sytuacji uzyska publiczne poparcie Kościoła, to jej szanse w wyborach:</i>		
<i>zdecydowanie wzrosną</i>	14%	
<i>raczej wzrosną</i>	39%	
<i>raczej zmaleją</i>	7%	
<i>zdecydowanie zmaleją</i>	3%	
<i>czy też</i>		
<i>nie ma to żadnego znaczenia</i>	21%	
<i>Trudno powiedzieć</i>	16%	

Znacząca większość respondentów (63%) uznała, że publiczne wystąpienia Kościoła mają wpływ na rezultat wyborów. Ponad połowa badanych (53%) sądzi przy tym, że szanse partii popieranym przez Kościół są większe. Przeciwnego zdania było tylko 10% ankietowanych.

		CBOS
<i>Czy, Pana(i) zdaniem, popieranie jakiegoś kandydata przez Kościół oznacza, że jest to człowiek bardziej niż inni wart tego, by zasiadać w Sejmie lub Senacie?</i>		
<i>Zdecydowanie tak</i>	5%	
<i>Raczej tak</i>	16%	
<i>Raczej nie</i>	32%	
<i>Zdecydowanie nie</i>	27%	
<i>Trudno powiedzieć</i>	20%	

¹ "Aktualne problemy i wydarzenia" (21) - sondaż zrealizowano w dniach 10-13.09.1991 r. na ogólnopolskiej próbie losowej dorosłej ludności (N=1500).

Zauważmy, że zastosowana w pytaniu skala jest skalą symetryczną tylko w sensie znaczeniowym - odpowiedzi "raczej nie" i "zdecydowanie nie" nie mogą być interpretowane jako wskaźniki przekonania, że kandydaci popierani przez Kościół są gorszymi kandydatami od innych. Oznaczają one tylko negację zawartej w pytaniu tezy o "wyższości" tych kandydatów, którzy zyskali sobie zaufanie i poparcie Kościoła.

Nieco ponad jedna piąta badanych (21%) skłonna jest uznać osobę popieraną przez Kościół za bardziej wartą wyboru niż inni kandydaci. Autorytet Kościoła może zatem zaważyć na ich decyzjach wyborczych.

Dwanaście partii i organizacji, które wystawiły swoich kandydatów w wyborach było ocenianych ze względu na zbieżność orientacji tych partii z poglądami wyborców. Respondentów prosiliśmy o odpowiedź na pytanie: "Oto lista kilku partii wyborczych i organizacji politycznych. Proszę o każdej z nich powiedzieć, jak jej przedstawiciele reprezentowałiby w Sejmie poglądy ludzi takich jak Pan(i)?" Odpowiadający "bardzo dobrze" i "dobrze" zostali nazwani sympatykami danej partii, odpowiadający "raczej źle" i "bardzo źle" - adwersarzami, natomiast nie mający zdania - obojętnymi (tab. 1). Najwięcej osób uznających autorytet Kościoła jest wśród sympatyków Wyborczej Akcji Katolickiej, natomiast najmniej wśród zwolenników Partii "X" i Sojuszu Lewicy Demokratycznej, a w następnej kolejności wśród elektoratu Unii Demokratycznej. Najbliższy biegunowi, którym jest Wyborcza Akcja Katolicka, okazał się Kongres Liberalno-Demokratyczny, a po nim Porozumienie Obywatelskie Centrum.

Rozpiętość poglądów głoszonych przez zwolenników skrajnie różnych partii jest w sumie niewielka i zawiera się między 19% wśród sympatyków Partii "X" i 36% wśród sympatyków Wyborczej Akcji Katolickiej. Również różnice w poglądach między sympatykami a adwersarzami poszczególnych partii nie są duże.

Tabela 1

w procentach

Postawy wobec kandydatów wymienionych partii	Rozkład odpowiedzi na pytanie: "Czy, Pana(i) zdaniem, popieranie jakiegoś kandydata przez Kościół oznacza, że jest to człowiek bar- dziej niż inni wart tego, by za- siadać w Sejmie i Senacie?"		
	tak	nie	brak zdania
Ogółem	21	60	19
Porozumienie Ludowe			
sympatycy	25	58	17
obojętni	22	50	28
adwersarze	16	76	8
PSL-Sojusz Programowy			
sympatycy	26	56	18
obojętni	21	52	27
adwersarze	17	75	8
Sojusz Lewicy Demokratycznej			
sympatycy	20	71	9
obojętni	22	48	30
adwersarze	22	62	16
NSZZ "Solidarność"			
sympatycy	29	55	16
obojętni	18	51	31
adwersarze	14	75	11
Kongres Liberalno-Demokratyczny			
sympatycy	30	57	13
obojętni	21	49	30
adwersarze	14	75	11
Unia Demokratyczna			
sympatycy	22	64	14
obojętni	22	45	33
adwersarze	21	71	8
Konfederacja Polski Niepodległej			
sympatycy	25	60	15
obojętni	22	47	31
adwersarze	20	70	10
Partia "X"			
sympatycy	19	65	16
obojętni	20	51	29
adwersarze	24	63	13
Polska Partia Przyjaciół Piwa			
sympatycy	24	67	9
obojętni	21	49	30
adwersarze	21	67	12
Porozumienie Obywatelskie Centrum			
sympatycy	27	59	14
obojętni	22	46	32
adwersarze	17	73	10
Solidarność Pracy			
sympatycy	26	61	13
obojętni	21	49	30
adwersarze	14	77	9
Wyborcza Akcja Katolicka			
sympatycy	36	49	15
obojętni	18	52	30
adwersarze	11	80	9